

Nr 2(9)

EDS

Europejski Doradca Samorządowy

CENA 30 zł
(w tym 7 proc. VAT)kwiecień – czerwiec 2009
NR INDEKSU 232149
ISSN 1897-7456

Fundusze – Inwestycje – Finansowanie

Farma wiatrowa korporacji Siemens Energy
& Automation Inc. na jeziorze Michigan
w Elgin, Illinois (Stany Zjednoczone).

kwiecień – czerwiec 2009

Europejski Doradca Samorządowy Fundusze – Inwestycje – Finansowanie

RAPORT

Polityka energetyczna – zagrożenia dla Polski

str. 47

Rozmowa EDS

W budżecie gminy konieczny jest wysoki poziom inwestycji

Z Grzegorzem Benedykcińskim, burmistrzem Grodziska Mazowieckiego rozmawia Przemysław Puch s. 4

www.doradcasamorzadowy.pl

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Pietraszkiewicz

Prezes Związku Banków Polskich

Rada Programowa Kwartalnika
„Europejski Doradca Samorządowy
Fundusze-Inwestycje-Finansowanie”

Elżbieta Bieńkowska

Minister Rozwoju Regionalnego

Prof. Ewa Freyberg

Pełnomocnik Rektora SGH
ds. Wykorzystania Funduszy
Europejskich

Marzena Kempieńska

Wiceprezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich, Starosta Świecia

Senator Edmund Wittbrodt

Przewodniczący Komisji Spraw
Unii Europejskiej

Prof. Elżbieta Chojna-Duch

Dyrektor Centrum Studiów
Samorządu Terytorialnego
i Rozwoju Lokalnego UW

Mariusz Poznański

Przewodniczący Związku Gmin
Wiejskich RP,
Wójt Gminy Czerwonak

Senator Tomasz Wojciech Misiak

Przewodniczący Komisji
Gospodarki Narodowej

**Prof. Katarzyna
Duczkowska-Małysz**

Kierownik Katedry Rozwoju
Obszarów Wiejskich SGH

Jerzy Jacek Rybiński

Prezes Polskiego Stowarzyszenia
Beneficjentów Funduszy
Pomocowych

Posel Aleksandra Natalii-Świat

Zastępca Przewodniczącego
Komisji Finansów Publicznych

Prof. Jolanta Zombirt

Kierownik Zakładu Systemu
Finansowego UE w Instytucie
Europeistyki Uniwersytetu
Jagiellońskiego

Zbigniew Boczek

Wiceprezes Zarządu
Stowarzyszenia Inżynierów
Doradców i Rzeczników

Posel Grażyna Gęsicka

Zastępca Przewodniczącego
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej

Prof. Piotr Błędowski

Dyrektor Instytutu
Gospodarstwa SGH

Klaudia Sanetra-Reut

Dyrektor Europejskiej Wszechnicy
Samorządowej

Posel Karol Karski

Zastępca Przewodniczącego
Komisji ds. Unii Europejskiej

Dr Irena Herbst

Katedra Inwestycji i Nieruchomości
Szkoły Głównej Handlowej

Piotr Piasecki

Prezes Polskiej Izby Firm
Szkoleniowych

Posel Max Kraczkowski

Zastępca Przewodniczącego
Komisji Gospodarki

Jan Kozłowski

Prezes Zarządu Związku
Województw RP, Marszałek
Województwa Pomorskiego

Danuta Jabłońska

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju
Przedsiębiorczości

Posel Dawid Jackiewicz

Członek Komisji Samorządu
Terytorialnego i Polityki
Regionalnej,

Paweł Adamowicz

Prezes Unii Metropolii Polskich,
Prezydent Gdańska

Posel Bronisław Dutka

Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej

Posel Jan Olbrycht

Wiceprzewodniczący Komisji
Rozwoju Regionalnego Parlamentu
Europejskiego

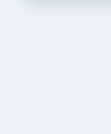
Ryszard Grobelny

Prezes Związku Miast Polskich,
Prezydent Poznania

**Senator Mariusz Sebastian
Witczak**

Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej

Prof. Jacek Szlachta

Katedra Ekonomii Rozwoju
i Polityki Ekonomicznej SGH

Stanisław Bodys

Prezes Unii Miasteczek Polskich,
Burmistrz Rejowca Fabrycznego

Posel Andrzej Grzyb

Przewodniczący Komisji
ds. Unii Europejskiej

Prof. Alojzy Zalewski

Kierownik Katedry Ekonomiki
i Finansów Samorządu
Terytorialnego SGH

DORADCY EDS:

Jacek Piechota, Andrzej Ryński,
Jerzy Szmit, Marek Waszkowiak
Ludwik Węgrzyn

Nie warto zakopywać talentów

Szanowni Państwo,

Znana jest biblijna przypowieść o sługach, którzy dostali od Pana talenty (Mt 25, 31–46). Dwóch pierwszych puściło w obieg otrzymany kapitał i oddało Panu dwa razy tyle. Ostatni natomiast zakopał go, bo bał się, że straci i oddał Panu tylko tyle, ile otrzymał. Tylko dwaj pierwsi zostali pochwaleni. Ostatni surowo osądzony i strącony w ciemności.

Przypowieść ta oczywiście dotyczy przede wszystkim spraw nieporównanie głębszych niż pieniądze. Ale skoro wymiana dóbr – czy nam się to podoba, czy nie – jest i zapewne pozostanie jedną najbardziej powszechnych form ludzkiej aktywności, która wymaga nomen omen talentu, odpowiedzialności i ciężkiej pracy, można ją także – jako uniwersalną przypowieść o zmarnowanej szansie – zastosować do spraw bardziej merkantylnych niż te, które Autor miał na myśli.

Po uchwaleniu przez Parlament Europejski budżetu Unii na lata 2007–2013 zarówno politycy, jak i media zachłysnęły się, jaką to górę pieniędzy dostaliśmy oto z Brukseli (ponad 67 mld euro). Teraz co jakiś czas okazuje się, jakby inaczej, wszak marnotrawienie pieniędzy to temat wybitnie medialny, że unijne fundusze tak naprawdę są „psu na budę”.

Jak donosi „Gazeta Wyborcza” do 26 czerwca br. z przeznaczonych do wykorzystania w tym roku 16,8 mld zł wydano tylko ok. 4 mld zł. Szczególnie kuleją regionalne programy operacyjne (RPO) zarządzane przez samorządy wojewódzkie. Zachodniopomorskie np. z zapisanych w planie na pierwsze półrocze 164 mln zł wyda tylko 7 mln zł. Innym przykładem finansowej beztroski wykazało się województwo łódzkie. Tam plan wynosił 190 mln zł, a wypłacono jedynie 15 mln zł.

Oczywiście planowe wykorzystanie funduszy europejskich jest ważne. Nie po to dostaliśmy tę „góre pieniędzy”, aby ją w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku głęboko zakopać. Przy okazji jednak warto zwrócić uwagę na czynniki taki stan rzeczy powodujące lub mające, jak przypuszczam, na nie wpływ znaczący. Nie po to, by szukać tanich usprawiedliwień, lecz by dotrzeć do źródła choroby, aby możliwie szybko ją zlikwidować, skoro co do diagnozy, jak sądzę, nie ma raczej sporu.

Niestety, wychodzi słabość naszych samorządów. Obserwując powstające jak grzyby po deszczu ścieżki rowerowe, pobocza i chodniki, stawiane co i rusz wzdłuż powiatowych dróg parkingowe słupki – pacholki w barwach biało-czerwonych, śmiem twierdzić, że samorządy nie mają pomysłu, na co pieniądze mogłyby być wydane. Może inaczej: pomysł w zasadzie jest, ale ogranicza się on do tego, by tanim kosztem dowartościować elektorat poprzez sprezentowanie mu efektowne wyglądającej, ale niekoniecznie potrzebnej, zabawki. Ze świecą natomiast szukać inwestycji, która zasadę, by powierzone talenty możliwie mocno pomnożyć, uczyniłaby zasadą główną. Wszak jedno skonsumowane euro ma moc czynienia dobra wielkości tylko jednego euro. Natomiast puszczone w ruch mogłoby tą moc znacznie zwielokrotnić.

Po drugie – wydawaniu pieniędzy nie służy klimat swoistego inwestycyjnego ostracyzmu. Obawiam się, że działalność ostatnio namnożonych instytucji kontrolnych pogłębia i tak już porażający paraliż decyzyjny

aparatu biurokratycznego. W czasach gdy każdy patrzy na ręce, trudno podejmować decyzje warte miliony. Nie miejsce tutaj, aby oceniać działalność poszczególnych instytucji, warto tylko zwrócić uwagę, że ich słuszną walka na przykład z korupcją powoduje także – jak każda działalność człowieka – skutki uboczne. Sądę, że punktem honoru ich szefów, posiadających co by nie mówić władzę ogromną, ale i często niekwestionowane walory moralne, powinno być ograniczenie tych skutków do absolutnego minimum.

Wreszcie, last but not least, warto pamiętać, że nadal ogromna część polskiej gospodarki pozostaje w szarej strefie. Jak przedsiębiorca, którego większość przychodów realizowana jest „z ręki do ręki” ma starać się o dotację, skoro przedtem musiałby wyjść z ukrycia, pokazać bilans, księgi przychodów i rozchodów, zaświadczenia z urzędu skarbowego, ZUS itp? Gdy gra idzie o setki tysięcy lub miliony złotych, może i warto. Jednak dla kilku, kilkudziesięciu tysięcy, a w takiej właśnie wysokości udzielane są dotacje na szczeblu RPO, przedsiębiorca ów dwa razy się zastanowi, czy mu się opłaca wyciągać rękę do unijnego portfela i żyć uczciwie. Zapewne nie ma łatwego rozwiązania tej kwestii. Można oczywiście wskazać na ograniczenie klina podatkowego, ale w sytuacji rosnącego szybko deficytu budżetowego rozwiązanie takie należy raczej zaliczyć do sfery political fiction (o sposobach walki z gospodarczą depresją w bardzo ciekawy sposób pisze w tym numerze EDS prof. Elżbieta Chojna-Duch, wiceminister finansów).

Na koniec jeszcze jedna refleksja. Pieniądze z UE mogą co prawda i powinny wesprzeć Polskę w walce z kryzysem, ale warto pamiętać, że nie to jest ich głównym zadaniem. Nie chodzi o to, by jak najszybciej zapisane w unijnym budżecie środki wydać, ale by wydać je zgodnie z przeznaczeniem. Każde euro będzie bowiem starannie rozliczone. Jeśli pochodzi ono na przykład z Funduszu Spójności, to beneficjent będzie musiał wykazać, że dzięki inwestycjom dokonał wysiłku zmniejszenia cywilizacyjnego dystansu, jaki dzielił go wcześniej od pozostałych, podobnych mu regionów Unii Europejskiej. Gdy przyjdzie do rozliczenia kolejnej unijnej perspektywy, nikt w Brukseli nie przyjmie argumentu, że był kryzys i pieniądze wydaliśmy nieco inaczej, niż chciała Komisja Europejska. Żle wykorzystane środki trzeba będzie zwrócić, a wtedy grozi nam, że zostaniemy zaliczeni do tych, którzy powierzonych talentów wykorzystać nie potrafili i jak biblijny sługa gnuśny i zły został strącony w ciemności, tak i my trafimy do europejskiej trzeciej ligi. A tam, jak uczy przypowieść, jest tylko „płacz i zgrzytanie zębów”.

Fot. Archiwum prywatne

Przemysław Puch

PARTNERZY

EDS

Europejski Doradca Samorządowy

Fundusze – Inwestycje – Finansowanie

SAMORZĄDOWI LIDERZY

W budżecie gminy konieczny jest wysoki poziom inwestycji

4

Z Grzegorzem Benedyckińskim, burmistrzem Grodziska Mazowieckiego rozmawia Przemysław Puch

KRAJ

Euro 2012 – centra pobytowe szansą na promocję gmin

Mieczysław T. Starkowski

8

REGIONY

Polska Wschodnia uprzywilejowanym beneficjentem unijnych programów?

12

Izabela Krasowska

JEREMIE w regionach także dla banków?

Arkadiusz Lewicki

18

UNIA

Wielkie Niemcy podatne na kryzys

20

Bogdan Sadecki

Wimbledon, czyli jak nazwa miejscowości stała się marką

Artur S. Rolak

24

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Rola państwa wobec kryzysu światowego

26

Elżbieta Chojna-Duch

Co dalej z obligacjami komunalnymi?

Zbigniew R. Wierzbicki

32

Innowacje mile widziane

Bogdan Sadecki

36

Każde euro trzeba rozliczyć

Piotr Didenkow

42

TEMAT NUMERU

Polityka energetyczna – zagrożenia dla Polski

47

Mirosław Barszcz, Henryk Kaliś

Farmy wiatrowe szansą dla samorządów

56

Piotr Didenkow

Lasy miejskie

60

Mieczysław T. Starkowski

Program usuwania azbestu z terytorium Polski
a fundusze europejskie

64

Piotr Didenkow

Green Power 2009 w Poznaniu

68

Agnieszka Krawczyk

NOWOCZESNY SAMORZĄD

Sieć zintegrowana

69

Mieczysław T. Starkowski

REALIZACJA PROJEKTU

Opracowanie, wdrożenie i rozliczenie projektu
UE – cz. IV. Dotacja przyznana – i co dalej?

73

Barbara Nosal-Biesiadecka

O rozstrzyganiu sporów na świecie i w Polsce

75

Krzysztof Woźnicki

DORADZAMY I INFORMUJEMY

Posiedzenie Rady Programowej kwartalnika
„EDS – Europejski Doradca Samorządowy”

78

Forum Liderów

88

Mieczysław T. Starkowski

Wydanie zilustrowaliśmy zdjęciami polskich pomników przyrody.

EUROPEJSKI DORADCA SAMORZĄDOWY
FUNDUSZE – INWESTYCJE – FINANSOWANIE
ul. Solec 101 lok. 5; 00-382 Warszawa
tel. 022 629 18 77, faks 022 629 18 72
redakcja@doradcasamorzadowy.pl
www.doradcasamorzadowy.pl

REDAKCJA
Przemysław Puch – redaktor naczelny
e-mail: p.puch@wydawnictwocpb.pl
tel. 022 629 18 77
Agnieszka Krawczyk – zastępca redaktora naczelnego
e-mail: a.krawczyk@doradcasamorzadowy.pl
Aneta Matysek – koordynator portalu
e-mail: a.matysek@doradcasamorzadowy.pl

WSPÓŁPRACOWNICY
Elżbieta Chojna-Duch, Jacek Dąbrowski, Janusz
Groblecki, Robert Gruska, Norbert Jeziolowicz, Marek
Karpf, Izabela Krasowska, Anna Kucharczyk, Michał
Kurzyński, Tomasz Latawiec, Grażyna Łuka-Doktorska,
Barbara Nosal-Biesiadecka, Paweł Makarewicz,
Jerzy Małkowski, Bolesław Meluch,
Kamila Orzechowska-Przybyła, Anna Popielska,
Mieczysław T. Starkowski, Grażyna Urbańska

KOREKTA
Marian Borycki
PROJEKT
Sebastian Kabański
GRAFIK, DTP
Maciej Grabowski, grabowski@inbox.com

BIURO REKLAMY I SPRZEDAŻY
Karol Mazan, tel. 0 512 151 989
k.mazan@wydawnictwocpb.pl
Paweł Wyżkiewicz, tel. 0 692 388 492
p.wyzkiewicz@wydawnictwocpb.pl

PRENUMERATA
Magdalena Sopiela, tel. 022 696 64 90
m.sopiela@wydawnictwocpb.pl

WYDAWCA
Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o.
ul. Kruczkowskiego 8; 00-380 Warszawa

ZARZĄD
Teresa Hildebrand-Wziesień – prezes zarządu
Jacek Furga – wiceprezes zarządu
Dariusz Kozłowski – wiceprezes zarządu

Waldemar Zbytek – dyrektor wydawnictwa
Andrzej Lazarowicz – zastępca dyrektora wydawnictwa

RACHUNEK BANKOWY
Filia KB SA nr 2 w Warszawie – III O/Warszawa, ul. Foksal 16
Nr rachunku 39 1500 1126 1211 2008 6067 0000

DRUK I OPRAWA
KENGRAF Poligrafia Kętrzyn

Wydawca jest
członkiem Izby
Wydawców Prasy

Copyright by Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Rozpowszechnianie w jakikolwiek sposób bez zgody wydawcy jest zabronione i podlega odpowiedzialności karami. Dostarczenie materiału przez autora do druku jest jednoznaczne z: udzieleniem bezwarunkowej zgody na jego publikację, akceptację stawek dotyczących honorariów autorskich stosowanych przez Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o. oraz udzieleniem Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o. licencji niewyłącznej na wykorzystanie tekstu w pismach wydawanych przez Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o. (wersje papierowe oraz elektroniczne) oraz w celach promocyjnych i reklamowych Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o.